

Fiche 9: Mededeling inzake open methode van beleidscoördinatie op sociaal gebied

1. Algemene gegevens

Titel voorstel: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's.

'Een hernieuwde inzet voor een sociaal Europa: versterking van de open coördinatiemethode voor sociale bescherming en sociale integratie'

Datum Commissiedocument: 2 juli 2008

Nr. Commissiedocument: COM(2008) 418

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=197189

Nr. impact assessment en Opinie Impact-assessment Board: Impact assessment Commissie:

http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2169_en.pdf

Opinie Impact-assessment Board

http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2171_en.pdf

Behandelingstraject Raad: De mededeling wordt besproken in het Sociaal Beschermingscomité. Eventuele besluiten zullen worden voorgelegd aan de Raad Werkgelegenheid en Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenbelangen.

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

2. Essentie voorstel

De Europese Commissie presenteerde op 2 en 3 juli jl. een omvangrijk sociaal pakket, inclusief richtlijnvoorstellen en mededelingen met name op het gebied van sociale zaken en gezondheidszorg. Deze mededeling maakt onderdeel uit van dit pakket.

De mededeling gaat over versterking van de open methode van beleidscoördinatie op sociaal gebied¹. (De open coördinatiemethode (OMC) wordt toegepast op onderdelen van beleid, waaronder het terrein van sociaal beleid, waarvoor in eerste instantie de lidstaten zelf verantwoordelijkheid dragen, maar waar behoefte wordt geconstateerd aan gezamenlijke afstemming binnen EU verband. Het principe is dat de lidstaten in onderlinge coördinatie zelf hun nationale beleid ontwikkelen langs de lijnen van algemene op Europees niveau geformuleerde doelstellingen. Daarbij zijn de lidstaten in hoge mate vrij in de keuze van hun instrumenten om de doelstellingen te realiseren. De methode maakt zoveel mogelijk gebruik van meetbare doelen).

Deze methode betreft de beleidsterreinen sociale insluiting, pensioenen en gezondheidszorg. De Commissie stelt voor de methode te versterken op punten als de politieke zichtbaarheid en het beschikbaar stellen van meer toegankelijke, begrijpelijke en bruikbare informatie over de behaalde resultaten.

Ter vergroting van de politieke zichtbaarheid suggereert de mededeling dat meer met kwantitatieve doelstellingen moet worden gewerkt op de drie deelterreinen. Dit betekent dus ook doelstellingen op het gebied van armoede en de toereikendheid van pensioenen. De inzet van de Commissie lijkt te zijn gericht op het formuleren van nationale doelstellingen door de lidstaten.

Ook wil de Commissie voortborduren op haar werkwijze met Commissie-aanbevelingen die leiden tot door de Raad vast te stellen gemeenschappelijke principes op beleidsterreinen relevant voor de open methode van beleidscoördinatie. Op dit moment wordt gewerkt aan gemeenschappelijke principes op het terrein van actieve inclusie

¹ Deze mededeling sluit aan bij de mededeling van de Commissie "Vernieuwde sociale agenda: kansen, toegang en solidariteit in het Europa van de 21ste eeuw".

Verder geeft de Commissie aan beter op de interactie met andere beleidsinitiatieven van de Commissie te zullen letten door bij effectbeoordelingen over elk nieuw beleidsinitiatief ook aandacht te besteden aan sociale effecten. Verder wil de Commissie door betere analyse een bijdrage leveren aan gefundeerde beleidslessen. Tot slot noemt de Commissie het belang van het beter benutten van het instrument van de zogenaamde *peer reviews* waarbij concrete beleidservaringen worden uitgewisseld tussen lidstaten. Door betere achtergrond informatie, analyse en betrokkenheid van expertise op alle relevante niveaus moeten de uitkomsten toegankelijker worden.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

Het betreft een mededeling over de open methode van beleidscoördinatie. Deze methode wordt binnen Europa gebruikt om op een ‘zachte’ manier tot resultaten te komen, zonder wetgeving te gebruiken. Versterking van de open methode van coördinatie op het onderhavige terrein kan, aangezien het ook gaat om coördinatie van monitoring van het beleid van de lidstaten, het beste op Europees niveau worden aangepakt. De verantwoordelijkheid voor het beleid dat aan de orde komt in het kader van de coördinatie blijft bij de lidstaten. De voorgestelde acties betreffen aanpassingen in de methode zelf. De Commissie is bevoegd dergelijke voorstellen te doen. Het is hierbij uiteraard aan de lidstaten om, indien gewenst, doelstellingen op nationaal niveau te formuleren.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Nederland staat in beginsel positief tegenover initiatieven om de uitwisseling van beleidslessen in het kader van de open coördinatiemethode effectiever te maken. Dit kan zoals de Commissie stelt door de uitwisseling te baseren op betere analyses en de uitkomsten beter te communiceren.

Er is een aantal punten in de mededeling waar Nederland kanttekeningen bij plaatst. Dit betreft de aanbeveling om kwantitatieve doelstellingen vast te stellen. In het algemeen kunnen kwantitatieve doelstellingen een manier zijn om de politieke zichtbaarheid van beleidsprioriteiten te vergroten. De keuze voor het gebruik van nationale doelstellingen en het terrein waarop deze worden toegepast is echter aan de lidstaten. Nederland is in ieder geval geen voorstander van kwantitatieve *EU-doelstellingen* op de terreinen van de open methode van beleidscoördinatie. Dit leidt vooral tot methodologische discussies (bijvoorbeeld over geschikte definities). Verder zijn er vraagtekens bij de zin van dergelijke doelstellingen voor een EU van 27 lidstaten waarbinnen de diversiteit groot is. Werken met indicatoren (zoals nu gebeurt) is een betere aanpak, omdat daarbij meer recht gedaan kan worden aan de verschillen tussen lidstaten.

Een ander aandachtspunt is de transparantie en effectiviteit van het coördinatie-instrumentarium op EU-niveau. In het algemeen geldt dat Europese beleidscoördinatie is gebaat bij een helder en eenvoudig proces. Vooral bij de directe uitwisseling van beleidservaringen tussen lidstaten is winst te behalen. Voorkomen moet worden dat aanpassing van de methode leidt tot verzwaring van de rapportagelast zonder dat er aantoonbare verbeteringen in de effectiviteit van het proces optreden. Deze kanttekening betreft bijvoorbeeld het formuleren van gemeenschappelijke principes. Nederland staat hier in beginsel voor open maar wanneer dit op veel terreinen gebeurt, is de samenhang tussen de gemeenschappelijke principes en bestaande processen als de Werkgelegenheidsrichtsnoeren en de open methode van beleidscoördinatie een aandachtspunt. In het verlengde hiervan geldt dat de versterking van de OMC moet worden gezien in het kader van discussie over het Lissabonproces na 2010. De processen op het gebied van beleidscoördinatie hangen immers nauw met elkaar samen.